

1. **Naslov teme: Invazivne vrste kukaca u šumama i opasnosti za hrvatsko šumarstvo**
2. **stručno područje: : ovlaštteni inženjer šumarstva za ekologiju, zaštitu prirode i urbano šumarstvo, ovlaštteni inženjer šumarstva opći smjer (zaštita šuma)**
3. **Dr. sc. Dinka Matošević**

Dr. sc. Dinka Matošević svoju znanstvenu i stručnu aktivnost razvija i obnaša u Hrvatskom šumarskom institutu gdje danas radi u svojstvu znanstvenog savjetnika. Do sada je kao suradnik sudjelovala na 14 domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata. Do sada je, samostalno ili u suautorstvu, objavila 50 znanstvenih radova iz područja zaštite šuma. Stručna aktivnost ogleda se u aktivnom radu na stručnim poslovima zaštite šuma, sudjeluje kao voditelj i suradnik na projektima namijenjenim unaprjeđenju struke u području zaštite šuma i šumarske entomologije i sudjeluje u izradi većeg broja stručnih studija za različite naručitelje (Hrvatske šume d.o.o., Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodoprivrede, gradovi, lokalne uprave, javne ustanove, nacionalni parkovi i dr.). Područja užeg interesa su entomologija, invazivne vrste štetnika, ose šiškarice, lisni minerali, štetnici urbanog područja, dijagnoza i prognoza štetnih čimbenika u šumarstvu.

4. **Naziv institucije: Hrvatski šumarski institut, Cvjetno naselje 41, 10450 Jastrebarsko**
5. **Sažetak predavanja i vrijeme trajanja:**

Broj stranih vrsta u Europi povećava se iz godine u godinu čemu značajno pomažu globalizacija trgovine i sve veći promet putnicima među kontinentima. Strana vrsta će u novom staništu ući u interakciju s domaćim vrstama ili okolinom na drugačiji način od načina kako to čine autohtone vrste i zbog toga strane vrste, u većini slučajeva, ne poboljšavaju niti ne obogaćuju ekosustav u koji su unesene. Kada strana vrsta uspješno kolonizira novo područje, širi se, nadjačava autohtone vrste i čini štete definira se kao invazivna vrsta. Invazivne vrste su često patogeni i paraziti ili su njihovi vektori i štetno utječu na svoje domaćine. Do danas je utvrđeno preko 100 invazivnih fitofagnih vrsta kukaca (iz sjeverne Amerike i iz Azije) koje su unesene i udomaćile se u šumskim ekosustavima u Europi. Novija istraživanja invazivnih vrsta pokazuju da se unos i širenje novih vrsta štetnika dramatično ubrzalo u drugoj

polovici 20. stoljeća. Strane i invazivne vrste udomaćile u šumama Hrvatske, a neke od njih su potencijalni šumski štetnici. Svjetski podaci govore da se oko 10 % stranih vrsta, koje se unesu u novo stanište, udomaći, a sličan postotak postane štetnik. U Velikoj Britaniji, čija je šumovitost samo oko 11%, izračunata je šteta koju su učinile invazivne vrste u šumama, a procijenjeni gubici su oko 2 milijuna \$ godišnje. Unašanje novih vrsta teško je spriječiti zbog vrlo intenzivnog međunarodnog prometa roba i putnika. Pravovremeno otkrivanje novih stranih i invazivnih vrsta jedan je od preduvjeta uspješne eradikacije i lokalizacije. Na temelju projekcija o trendovima unosa novih vrsta u sljedećih 20 godina i dosadašnjih iskustava može se prognozirati da će se broj invazivnih vrsta povećavati, čak i eksponencionalno što će povećati i udomaćivanje novih štetnika u šumama. Globalno zatopljenje će također pogodovati preživljavanju unesenih vrsta iz toplijih područja u načelno hladnijoj europskoj klimi posebno u mediteranskom području što predstavlja povećani rizik za submediteranske i mediteranske šumske ekosustave u Hrvatskoj.

Vrijeme trajanja predavanja: 60 minuta

6. Ishodi učenja:

- a. objasniti značaj stranih i invazivnih vrsta štetnika u šumama Hrvatske
- b. identificirati do sada udomaćene invazivne vrste u šumama
- c. shvatiti štetnosti i utjecaj invazivnih vrsta na šumske ekosustave
- d. objasniti načine prepoznavanja invazivnih vrsta i postupke koji je potrebno učiniti nakon njihovog nalaženja
- e. prepoznati rizike unašanja invazivnih vrsta u šumske ekosustave
- f. shvatiti ulogu obavještavanja i aktivnog sudjelovanja stručnjaka u širenju informacija i otkrivanju invazivnih vrsta štetnika u šumskim ekosustavima